

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ЯК СФЕРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Бойчунь С.О.

аспірант кафедри

публічного управління та землеустрою

Класичного приватного університету

м. Запоріжжя, Україна

*Науковий керівник: **Покатаєв П.С.***

доктор наук з державного управління, професор,

перший проректор,

Класичного приватного університету

м. Запоріжжя, Україна

Проблема громадського здоров'я як сфери публічного управління та адміністрування дедалі більше актуалізується, відтак загострюється необхідність удосконалення державної політики України щодо збереження здоров'я нації. Враховуючи значний вплив негативних екологічних чинників на здоров'я людини, зростання частотності певних захворювань, посилюються вимоги до публічного управління та адміністрування у сфері громадського здоров'я.

Охорона здоров'я – це соціальна система, основною метою якої є боротьба за здоров'я громадян. З одного боку, це відповідальність щодо запобігання розвитку захворювань і зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя. З іншого боку, це система, метою якої є надання кваліфікованої медичної допомоги на основі визнаних світових традицій та сучасних тенденцій, з використанням останніх досягнень науки і техніки [2, с. 135].

Державну політику здоров'язбереження слід розуміти як систему принципів та напрямів діяльності держави у сфері збереження і зміцнення здоров'я, що є суттєвою компонентою державної політики у сфері громадського здоров'я.

У «Концепції розвитку системи громадського здоров'я» [5] зазначено, що збереження здоров'я та забезпечення повноцінного життя людей є одними з найважливіших цілей світової спільноти, відображених у засадах європейської політики «Здоров'я-2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави та суспільства в інтересах здоров'я і благополуччя». Концепція визначає систему

громадського здоров'я як комплекс інструментів, процедур та заходів, що реалізуються державними та недержавними інституціями для зміцнення здоров'я населення, попередження захворювань, збільшення тривалості активного та працездатного віку і заохочення до здорового способу життя шляхом об'єднання зусиль усього суспільства.

Система громадського здоров'я як основа профілактичної медицини повинна передбачати основні заходи у сфері охорони здоров'я та бути спрямованою на збереження здоров'я населення і зменшення обсягу витрат на медичне обслуговування [там само].

Стан громадського здоров'я – важливий чинник соціально-економічного розвитку держави, що оцінюється за демографічними показниками (народжуваність, смертність, природний приріст тощо) та показниками медичної статистики (захворюваність, хворобливість, тимчасова та тривала втрата працездатності, інвалідність тощо) [3].

У концепції наголошується на необхідності розробки механізмів збереження та зміцнення здоров'я населення, підвищення якості покращання демографічної ситуації в Україні, її ефективності при наданні медичної допомоги, забезпеченні соціальної справедливості і прав громадян при отриманні медичної допомоги.

Фізичний, соціальний, психічний і духовний складники здоров'я тісно пов'язані між собою: на базі фізичного здоров'я розвивається соціальне здоров'я, на основі фізичного та соціального формується психічне і, як вершина – формується духовне здоров'я людини [4].

Для ефективної підтримки здоров'я відносно здорових людей виконання концептуальних положень передбачає поєднання медико-профілактичної, оздоровчої і економічної систем. Виконання програмних заходів дасть змогу державним органам і закладам охорони здоров'я розширити лікувально-профілактичні функціїю

У контексті державної політики у сфері громадського здоров'я необхідно враховувати, що від якості підготовки фахівців для сфери громадського здоров'я сьогодні залежить здоров'я та майбутнє нації. Саме тому підготовка фахового та вмотивованого лікаря є одним з ключових елементів якості надання медичної допомоги [там само].

В основу нової сучасної парадигми державної політики України у сфері охорони здоров'я має бути покладено розуміння того, що здоров'я людини – соціально-економічна цінність, а здійснення скоординованих дій, спрямованих на покращення здоров'я нації, – стратегічний пріоритет держави [1, с. 12].

Проблему громадського здоров'я необхідно інтегрувати в питання взаємодії з іншими секторами економічної та соціальної сфер, що спрямована на покращення показників здоров'я населення як один з пріоритетних напрямків розвитку суспільства.

Отже, публічне управління та адміністрування у сфері громадського здоров'я спрямоване на формування умов для стабільного розвитку системи охорони здоров'я й подовження середньої очікуваної тривалості життя, на забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя на довгострокову перспективу; націлена на підвищення якості надання медичної допомоги, надання рівного доступу до медичних послуг і відновлення високих моральних, етичних, професійних принципів у діяльності медичного працівника та піднесення престижу медичної професії в суспільстві. Вирішення проблеми вдосконалення державної політики щодо збереження здоров'я нації є необхідною умовою для соціально-економічного розвитку України. Публічне управління та адміністрування у сфері громадського здоров'я повинно приділяти належну увагу організації, здійсненню, контролю медико-санітарній роботі тощо.

Література:

1. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / кол. авт. ; упоряд. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. М. М. Білінської, Я. Ф. Радиша. Київ : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
2. Карамішев, Удовиченко Н. М. Основні принципи функціонування системи охорони здоров'я в контексті загальнолюдських цінностей соціальної держави. *Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення)* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17–18 квітня 2008, м. Львів. С. 129–136.
3. Кризина Н. П., Радиш Я. Ф. Державна політика галузі охорони здоров'я в контексті Концепції розвитку охорони здоров'я населення України. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/galuz/05knpznu.pdf>.
4. Оржеховська В. М. Духовність і здоров'я. Черкаси : ПП Чабаненко Ю. А., 2007. 216 с.
5. Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я : Розпорядження Кабінету міністрів України від 30 листопада 2016 р. №1002-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249618799>.
6. Формування здорового способу життя та засоби гігієнічного виховання населення. URL: <https://studfile.net/preview/1787236/>.